

Yhdessä tehden – Tukea, tekoja ja hyvinvointia (2023–2025)

Tiivistelmä

Yhdessä tehden – Tukea, tekoja ja hyvinvointia hanke / Kirkkopalvelut ry

Kirkkopalvelut ry (pää toteuttaja) ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen Siun soten (osatoteuttaja) toteuttama ryhmähanke mahdollisti maksukorttien jakamisen yli 200 kumppanin kautta kattavasti ympäri Suomen. Kirkkopalvelut koordinoi ev.lut. seurakuntien kautta jaettavia maksukorttien jakelua valtakunnallisesti. Seurakunnat jakoivat kortit oman seurakuntansa alueella. Siun Sote keskittyi vastaavasti omalle toiminta-alueelleen jakaen kortit paikallisten järjestöjen ja pienten toimijoiden kautta.

Sekä diakoniatyöntekijät että avuntarvitsijat pitivät maksukorttia tärkeänä, neutraalina ja toimivana avun antamisen keinona. Tiedon levitessä avuntarvitsijoita tuli lisää ja osallistuvien seurakuntienkin määrä alun jälkeen kasvoi lähes 230:n. Hanke halusi tavoittaa taloudellisissa vaikeuksissa olevia, erityisesti työttömiä ja muita työelämän ulkopuolella olevia sekä välillisesti heidän läheisiään. Kohderyhmät tavoitettiin hyvin.

Liitännäistoimien, erityisesti diakoniatyöntekijöiden vastaanotoilla saadun keskusteluavun, rinnalla kulkemisen ja ohjauksen kautta, kyettiin tukemaan avuntarvitsijoita ja lisäten heidän tietosuuttaan eri palveluista ja avunsaantimahdollisuuksista. Avuhakijoita tuettiin ja autettiin hakemaan yhteiskunnan mahdollistamat tukimuodot ajan tasalle, sekä hakeutumaan heidän tarpeitaan vastaavien avun ja tuen piiriin, niin seurakunnan omien, paikallisten järjestöjen kuin kuntien ja hyvinvointi alueiden järjestämiin toimintoihin.

Hankkeen tavoitteiksi asetettiin:

1. Hankkeen aikana jaetaan 75 000 maksukorttia (a 40e) kaikkein heikoimmassa asemassa oleville.
 - Tavoite ylitettiin, jaettiin 77 150 korttia.
2. Toiminta tavoittaa hankkeen aikana 130 000 ihmistä.
 - Tavoite ylitettiin, tavoitettiin 146 362 ihmistä.
3. Liitännäistoimiin osallistuu noin 30 % kaikista maksukortin saaneista henkilöistä.
 - Tavoite ylitettiin reilusti, osallistui 97,18 %.
4. Toimintaan osallistuvien henkilöiden elämänhallinta- ja taloustaidot paranevat.
 - Avunsaajien antaman palautteen (n=100) mukaan 92 % mielestä kohtaamiset diakoniatyöntekijän kanssa antoivat toivoa ja uskoa mahdollisuuksiin melko paljon tai todella paljon. Löydettiin omia keinoja vaikuttaa taloustilanteeseen, johon saatiin tukea, ohjausta ja neuvontaa.
5. Toimintaan osallistuvat kokevat pärjäävänsä arjessa paremmin.
 - Maksukortit ja diakoniatyöntekijän kanssa käydyt keskustelut sekä rinnalla kulkeminen antoivat monelle toivoa ja uskoa, vaikka elämäntilanne ei lyhyessä ajassa muuttunutkaan. Jotkut avuntarvitsijat voimaantuivat ja saivat tulevaisuudenuskoa. Joskus löytyi työpaikka tai pääsy kuntouttavaan työtoimintaan.
6. Toimintaan osallistuneiden tietoisuus ja ymmärrys yhteiskunnan eri palveluista ja etuuksista sekä järjestöjen tuen muodoista ja toiminnoista lisääntyy.
 - Avuntarvitsijat oppivat hakemaan apua yhteiskunnan mahdollistamia tukimuotoja sekä hakeutumaan heidän tarpeitaan vastaavien avun ja tuen piiriin, niin seurakunnan, paikallisten järjestöjen kuin kuntien ja hyvinvointi alueiden järjestämistä toiminnoista.
7. Toimintaan osallistuneet ymmärtävät terveellisen ruoan merkityksen hyvinvoinnilleen.
 - Joidenkin avunsaajien terveydentila kohentui ja sitä kautta myös taloudellinen tilanne. Erityiskiitosta asiakkailta sai ”*Maukas arki kuuluu kaikille* -reseptivihkonen”, joka tarjosi terveellisiä ruokaohjeita sekä ohjeita taloudenhallintaan.

Avuntarvitsijoiden ongelmat kietoutuivat toisiinsa: työttömyys, talous ja terveys, erityisesti mielenterveyden haasteet. Vaikka maksukortti ja keskustelut tarjosivat hetkellisen avun ja joskus jopa suunnanmuutoksen, elämäntilanteen ja elintapojen muutos edellyttää pitkäkestoisempaa tukea, jolloin hankkeen tavoitteet voivat vahvemmin ja pysyvämminkin toteutua. Avuntarvitsijat saivat liitännäistoimien kautta kosketuksen pidempiaikaisiin tuen muotoihin, mikä voi avata heille tien pysyvämpään elämänmuutokseen. Hankkeen

aikana kuitenkin tapahtuneet yhteiskunnalliset muutokset kuten sosiaaliturvaleikkaukset tahtoivat samanaikaisesti syödä sitä tukea, mikä maksukorttien muodossa olisi helpottanut ihmisten arkea, mutta nyt kortit tulivat välttämättömäksi avuksi tulotason entisestään pudottua.

Hankkeen tulosten englanninkielinen tiivistelmä

Both diaconal workers and aid recipients considered the payment card an important, sensitive, and effective means of providing assistance. As awareness of the initiative spread, the number of people seeking help increased, and the number of participating parishes grew to nearly 230. The project aimed to reach those facing financial hardship, especially the unemployed and others outside the labor market, as well as indirectly their close ones. These target groups were successfully reached. Through complementary activities—particularly the support, guidance, and counseling provided during meetings with diaconal workers—aid recipients were supported and their awareness of available services and assistance options was increased.

Applicants were helped to update their access to public support systems and guided toward aid and support that matched their needs, whether provided by the church, local organizations, municipalities, or wellbeing services counties.

Project Goals and Outcomes:

1. Distribute 75,000 payment cards (each worth €40) to those in the most vulnerable positions.

Goal exceeded: 77,150 cards were distributed.

2. Reach 130,000 people during the project.

Goal exceeded: 146,362 people were reached.

3. Approximately 30% of all card recipients participate in complementary activities.

Goal significantly exceeded: 97.18% participated.

4. Participants' life management and financial skills improve.

According to feedback from aid recipients (n=100): 92% felt that meetings with diaconal workers gave them hope and belief in possibilities, either quite a lot or very much. They discovered personal ways to influence their financial situation and received support, guidance, and advice.

5. Participants feel they cope better in everyday life.

The payment cards, discussions with diaconal workers, and the accompanying support gave many hope and belief, even if their life situation didn't change quickly. Some aid recipients felt empowered and gained confidence in the future. In some cases, they found employment or entered rehabilitative work activities.

6. Participants' awareness and understanding of various public services, benefits, and support provided by organizations increases.

Aid recipients learned to seek help through public support systems and were guided toward aid and support that matched their needs, whether from the church, local organizations, municipalities, or wellbeing services counties.

7. Participants understand the importance of healthy food for their wellbeing.

Some aid recipients experienced improved health, which also positively affected their financial situation. A special mention from clients was given to the "Tasty Everyday for Everyone" recipe booklet, which offered healthy recipes and tips for financial management.

The problems faced by aid recipients were interconnected: unemployment, financial hardship, and health issues—especially mental health challenges. While the payment card and discussions provided temporary relief and sometimes even a turning point, lasting changes in life situations and habits require long-term support. This is where the project's goals can be more strongly and sustainably realized. Through complementary activities, aid recipients were introduced to longer-term support options, potentially paving the way for permanent life changes. However, societal changes during the project, such as cuts to social security, simultaneously undermined the support that the payment cards were meant to provide. As income levels dropped further, the cards became an essential form of aid.

Hankkeen toteutus, tulokset ja vaikutukset

Saavutettiinkö hankesuunnitelmassa esitetty kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Hankesuunnitelman varsinainen kohderyhmä oli työttömät ja muut työelämän ulkopuolella olevat aikuiset. Välillisinä kohderyhminä olivat näiden perheenjäsenet ja muut läheiset. Sekä varsinaiset että välilliset kohderyhmät saavutettiin hyvin. Työttömät olivat odotusten mukaisesti suuri tavoitettu ryhmä. Muita ryhmiä

olivat pienituloiset, pieneläkeläiset, joista osa nuoria. Oli sairaseläkkeen hakijoita, joilta eläke oli evätty. Alle 18-vuotiaita oli odotettua enemmän (51.247 / 40.000), mikä kertoo ehkä lapsiperheköyhyyden kasvusta, mikä oli todettu monissa tutkimuksissa kasvaneen sosiaaliturvaleikkausten myötä ja perheet hakivat kortteja yksilöinä. Odotettua merkittävästi isompi ryhmä olivat myös 30—64-vuotiaat (65 950 / 50 000), eli työikäiset, mikä olikin hankkeen pääkohderyhmä, kun taas yli 65-vuotiaita oli vähemmän (13.715 / 20.000). Ulkomaalaisten opiskelijoiden ja perheiden määrä kasvoi. Oletettavasti maahanmuuttajien (3. maan kansalaiset) määrä yli kolminkertaistui (4.424 / 1.300). Tässä kuvastui mm. Ukrainasta sotaa paenneiden määrän kasvulla. Vammaisia tavoitettiin kaksi kertaa enemmän, kuin arvioitiin (2730 / 1300), mutta asunnottomia jonkin verran vähemmin kuin arvioitiin (1979 / 2600). Tukea tarvitsevien lapsiperheiden määrä kasvoi ja häpeän tunne rahojen riittämättömyydestä voimistui. Myös yksinasuvat miehet olivat näkyvä ryhmä, kun toimeentulon mahdollisuuksia ei ollut löytynyt. Kirkkopalvelujen muutama jäsenjärjestö oli alun hakuvaiheessa mukana, mutta ei korttien välittäjinä, vaan heidän rooliksensa jäi hankkeessa toimia ev.lut. seurakuntien kanssa paikallisina kumppaneina kohderyhmän ohjaamisessa avun piiriin tai olla yhtenä paikkana, joissa apua tarvitsevia voitiin kohdata.

Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

Korttien saajat olivat kiitollisia korteista. Uusia asiakkaita tuli koko ajan lisää tiedon levitessä joko hankekanavien tai puskaradion kautta. Helpotuksen kyyneleitäkin nähtiin maksukorttia vastaanottaessa. Avunhakijat pitivät maksukorttia käteväenä ja syrjimättömänä tuen muotona. Oli henkisesti helpompaa mennä kortin kanssa kauppaan kuin maksusitoumuksella. Kortti on huomaamaton eikä leimaa sen käyttäjää. Erityistä kiitosta tuli käytön helppoudesta ja siitä, että summaa ei tarvitse käyttää kerralla. Siihenkin oltiin tyytyväisiä, että ruokaostokset sai valita itse. Tällöin myös allergiat voitiin ottaa paremmin huomioon. Kortit mahdollistivat avun myös niille, jotka eivät muuten uskaltaisi hakea apua (esimerkiksi tulojen todistamista ei vaadita).

Kohtaamiset diakoniatyöntekijän kanssa loivat toivoa ja lohtua ja monelle avunsaajalle keskusteluhetket olivat yhtä tärkeitä kuin taloudellinen apu. Diakoniatyöntekijöiden ystävällisyys, ymmärtäväisyys ja kuunteleva läsnäolo nousi esiin erityisen arvokkaana apuna. Avunsaajat kokivat diakoniatyöntekijät sydämellisiksi, lämpimiksi ja luotettaviksi. Monissa kommenteissa korostui kiitollisuus, saatu lämmin vastaanotto ja kohtaamisten merkitys. Asiakkaat arvostivat erityisesti sitä, että saivat keskustella avoimesti erilaisista arjen aiheista ja saivat ystävällistä tukea. Kohtaamiset toivat iloa ja voimaa arkeen. Tapaamiset olivat sosiaalisesti merkittäviä. Moni koki tulleen kuulluksi ja aidosti kohdatuksi. Keskustelut olivat mukavia ja rohkaisevia – vaikka kaikkiin henkilökohtaisiin ongelmiin, kuten suruun tai taloushuoliin, ei olisikaan löytynyt suoraa ratkaisua. Monet kiittivät konkreettisesta avusta, kuten ruokatuesta ja maksukorteista, mutta erityisen usein kiitettiin myös kohtaamisen inhimillisyyttä ja arvostavaa suhtautumista. Avunsaajat saivat apua juuri silloin, kun sitä eniten tarvitsivat ja kohtaamiset toivat iloa sekä voimaa arkeen. Palautteissa toistuvat sanat ”kiitos”, ”suuri apu”, ”hyvä systeemi” ja ”todella tärkeää”.

Yhteenvedon voidaan todeta, että kohtaamiset diakoniatyöntekijöiden kanssa antoivat avunsaajille paitsi konkreettista apua myös henkistä tukea. Avunsaajille syntyi tapaamisista kokemus siitä, että heistä välitetään ja heidät otetaan vastaan arvostavasti ja lämpimästi.

Muuttuiko hankkeen aiottu maantieteellinen alue? Jos muuttui, niin miten?

Kirkkopalvelujen osuus hankkeessa oli alun alkaenkin valtakunnallinen. Koko hankkeen ajan yksittäisiä seurakuntia eripuolilta Suomea tuli mukaan. Kaikkien seurakuntien kanssa tehtiin kirjalliset sopimukset liittymisestä hankkeeseen. Kaikki sopimuksen tehneet seurakunnat, eivät olleet mukana jokaisella korttien jako kierroksella, vaan joka kierroksella jättäytyi pois noin kymmenkunta seurakuntaa. Lista kullakin kierroksella mukana olevista seurakunnista julkaistiin hankkeen www-sivuilla:

<https://www.kirkkopalvelut.fi/listaus-mukana-olevista-seurakunnista-paikkakunnista/>

Miten hanke vastasi hankesuunnitelmassa esitettyyn tarpeeseen? Ilmenikö toteutuksen aikana uusia tarpeita?

Kohderyhmän keskeisimpiä ongelmia ovat pienituloisuus ja työelämän ulkopuolella oleminen. Heikko taloudellinen tilanne tuo usein mukanaan stressiä, mielenterveyden haasteita ja sosiaalista eristytymistä. Kohderyhmä tarvitsee taloudellista tukea, neuvontaa ja keskusteluapua ongelmien ratkomiseen. Hanke auttoi ja tuki kaikkein heikoimmassa ja haavoittuvimmassa asemassa olevia väestöryhmiä. Pyrittiin vastaamaan heidän akuutteihin taloudellisiin tarpeisiinsa sekä auttamaan heitä tunnistamaan omaa elämänsä koskevat keskeiset haasteet ja tuen tarpeet sekä tarjoamaan näihin kohdennettua apua.

Yhteiskunnan muutokset ja eriarvoisuuden lisääntyminen, keskinäisen kilpailun kiihtyminen ja viimeaikaiset vakavat globaalit tapahtumat (korona, sodat) sekä sosiaaliturvan leikkaukset vaativat kaikilta ihmisiltä yhä enemmän voimavaroja, jotta arjessa pärjää ja yhteiskunnassa selviää. Elinkustannusten voimakas kasvu viimeisen vuoden aikana on lisännyt merkittävästi jo entuudestaan heikossa taloudellisessa tilanteessa elävien ihmisten huolta ja pahoinvointia.

Ruoka-apu perustuu lähtökohtaisesti hävikkiruoan jakamiseen. Vaikka kustannukset ovat kohonneet ja avuntarve lisääntynyt, hävikkiruoan määrä on ennemminkin vähentynyt. Punalaputetut tuotteet katoavat hyllyiltä jo kaupassa. Koska pelkällä ruoka-avulla ei vähenevän hävikin vuoksi enää voida auttaa kaikkia tarvitsijoita, apua on ollut tarpeen täydentää taloudellisella tuella. Toiminta oli myös ennaltaehkäisevää sikäli, että joskus tukea tarvitsevien ihmisten tilanne voi olla hyvinkin pienestä kiinni. Tällöin jo vähäisenkin saatu tuki mm. liitännäistoimiin osallistumisen kautta saattoi saada aikaan hyvinvoinnin oleellista kohentumista tai estää tilanteen merkittävän heikentymisen. Lisäksi hankkeen tarjoaman tuen välityksellä saatiin lisättyä avuntarvitsijoiden palvelutietoisuutta ja -myönteisyyttä sekä madallettua ihmisten kynnystä ottaa yhteiskunnan eri toimijoiden moninaista apua vastaan.

Hanke kykeni vastaamaan akuuttiin aineelliseen hätään maksukorteilla. Sekä työntekijät että asiakkaat kokivat maksukortin tärkeäksi, helpoksi ja miellyttäväksi tavaksi vastata aineellisen avun tarpeisiin. Koska maksukortit jaettiin pääsääntöisesti henkilökohtaisessa kohtaamisessa diakoniatyöntekijän kanssa, oli mahdollista tarjota keskusteluapua, palveluohjausta ja erilaisia liitännäistoimintoja elämänhallinnan, osallisuuden, henkisen hyvinvoinnin ja tulevaisuuden mahdollisuuksien vahvistamiseksi. Kortinhakijat pitivät tätä tarpeellisenä ja hyvänä ja joskus jopa yhtä tärkeänä kuin maksukortin saamista. Diakoniatyöntekijän oli mahdollista tarjota rinnalla kulkemista ja useampia tapaamisia avuntarvitsijan niin tarvitessa, sekä tukea myös seurakunnan omilla avustusvaroilla maksukortin lisäksi. Liitännäistoimiin osallistuivat lähes kaikki maksukortin saajat, mikä oli myönteinen yllätys. Avuntarvitsijoiden osallistumisaktiivisuus osoittaa, että aineellisen avun lisäksi myös tarjotut henkisen tuen muodot koettiin kohderyhmän tarpeita vastaavina mahdollisuuksina.

Hankkeen tarjoaman avun piiriin ohjautui kohderyhmää, jonka tarpeisiin on ollut mahdollista antaa apua. Apu tavoitti kohderyhmän odotetulla tavalla ja tuotti kortin ja henkisen tuen saajissa myös odotettuja vaikutuksia. Maksukortti sekä diakoniatyöntekijän tarjoama tuki ja opastus olivat haluttuja tuen muotoja ja myös työntekijäpuoli koki nämä hyvinä ja tarpeellisina. Avunhakijoille toi henkistä tukea myös 8 kysymystä sisältävä anonyymi itsearviointilomake, jonka avulla kartoitettiin työ- ja toimintakykyä sekä elämäntilannetta koskevia muutostoiveita. Oman elämän reflektointi lomakkeen äärellä auttoi myös jäsentämään asioita. 8-kysymystä lomake ei ollut pakollinen ja ne jäivät vain avuntarvitsijan ja diakoniatyöntekijän välisen työskentelyn ja keskustelun avaajiksi, erityisesti uusien asiakkaiden kohdalla, mutta niistä koettiin oivan hyötyä.

Miten hankesuunnitelmassa esitetyt laadulliset tavoitteet toteutuivat?

Hankeen laadullisiksi tavoitteiksi asetettiin seuraavat tavoitteet:

4. Toimintaan osallistuvien henkilöiden elämänhallinta- ja taloustaidot paranevat.
 - Avunsaajien antaman palautteen (n=100) mukaan 92 % mielestä kohtaamiset diakoniatyöntekijän kanssa antoivat toivoa ja uskoa mahdollisuuksiin melko paljon tai todella paljon. Löydettiin omia keinoja vaikuttaa taloustilanteeseen, johon saatiin tukea, ohjausta ja neuvontaa.
5. Toimintaan osallistuvat kokevat pärjäävänsä arjessa paremmin.
 - Maksukortit ja diakoniatyöntekijän kanssa käydyt keskustelut sekä rinnalla kulkeminen antoivat monelle toivoa ja uskoa, vaikka elämäntilanne ei lyhyessä ajassa muuttunutkaan. Jotkut avuntarvitsijat voimaantuivat ja saivat tulevaisuudenuskoa. Joskus löytyi työpaikka tai pääsy kuntouttavaan työtoimintaan.
6. Toimintaan osallistuneiden tietoisuus ja ymmärrys yhteiskunnan eri palveluista ja etuuksista sekä järjestöjen tuen muodoista ja toiminnoista lisääntyy.
 - Avuntarvitsijat oppivat hakemaan apua yhteiskunnan mahdollistamia tukimuotoja sekä hakeutumaan heidän tarpeitaan vastaavien avun ja tuen piiriin, niin seurakunnan, paikallisten järjestöjen kuin kuntien ja hyvinvointi alueiden järjestämistä toiminnoista.
7. Toimintaan osallistuneet ymmärtävät terveellisen ruoan merkityksen hyvinvoinnilleen.
 - Joidenkin avunsaajien terveydentila kohentui ja sitä kautta myös taloudellinen tilanne. Erityiskiitosta asiakkailta sai ”*Maukas arki kuuluu kaikille* -reseptivihkonen”, joka tarjosi terveellisiä ruokaohjeita sekä ohjeita taloudenhallintaan.

Tavoitteena oli, että seuraavat välittömät tavoitteet ja tulokset saadaan aikaan:

1. Tavoitetaan aineellisen avun tarpeessa olevia ihmisiä 130 000 kohderyhmään kuuluvaa ihmistä.
2. Toimintaan osallistuneiden taloudellinen tilanne on kohentunut ja tunne arjessa pärjäämisestä paranee
3. Toimintaan osallistuvien henkilöiden elämänhallinta- ja taloustaidot paranevat.

4. Toimintaan osallistuneiden tietoisuus ja ymmärrys yhteiskunnan eri palveluista ja etuuksista sekä järjestöjen tuen muodoista ja toiminnoista lisääntyy.

5. Toimintaan osallistuneet ymmärtävät terveellisen ruoan merkityksen hyvinvoinnilleen.

Nämä hankkeen tavoitteet saavutettiin erittäin hyvin.

Luokittele hankkeen laadullisten tavoitteiden saavuttamisen mukaan (valitse yksi)

1. Tavoitteet alitettiin. 2. Tavoitteet saavutettiin **3. Tavoitteet ylitettiin**

Minkä muutoksen hanke on tuonut hankesuunnitelmassa kuvattuun lähtötilaan?

Hankesuunnitelmassa kuvattiin kohderyhmän haasteita laajasti ja myös yhteiskunnalliset haasteet tunnistettiin. Hanke auttaa ja tukee kaikkein heikoimmassa ja haavoittuvimmassa asemassa olevia suomalaisia. Hanke vastaa näiden ihmisten akuutteihin taloudellisiin haasteisiin sekä auttaa heitä tunnistamaan omaan elämäänsä liittyvät kriittisimmät haasteet ja tuen tarpeet sekä tarjoaa näihin kohdennettua tukea ja apua. Toiminta on myös ennaltaehkäisevää siinä määrin, että joskus tukea tarvitsevien ihmisten tilanne voi olla hyvinkin pienestä kiinni. Tällöin jo pienelläkin tuella mm. liitännäistoimiin osallistumalla voidaan saada merkittäviä hyvinvointimuutoksia aikaan tai estää tilanteiden merkittävä heikentyminen. Hakkeen aikana avuntarvitsijoiden tilanne on entisestään kiristynyt sosiaaliturvan leikkausten kohdistuessa useaa kautta samoihin ihmisiin. Maksukorttien mahdollistama akuutti apu on vieläkin tärkeämpää nyt, kun mitä hankehakemusta kirjoittaessa vielä tiedettiin.

Ruokakortit ovat antaneet akuuttia apua pienituloisille ja työelämän ulkopuolella oleville. Hanke on tukenut heikossa ja haavoittuvassa asemassa olevia avunsaajia tarjoamalla taloudellisen tuen diakoniatyöntekijän kokonaistilanteen kartoittamisen, jonka pohjalta on voitu ohjata muiden liitännäistoimien piiriin, joko seurakunnan omiin, eri kohderyhmille suunnattuihin kokoaviin palveluihin, sekä muiden järjestöjen tai yhteiskunnan tarjoamien palveluiden piiriin. Liitännäistoimista kuitenkin diakonian vastaanotto aika on keskusteluavun ja tuen myötä ohjausta palveluiden pariin. Paikallistoimijat ovat tarjonneet tukea moninaisesti elämän kaikille osa-alueilla ja kaventaneet näin kynnystä ottaa yhteyttä ja apua vastaan eri toimijoilta. Hankkeen kautta avuntarvitsijoille on kerrottu alueen toimijoiden palveluista.

Päästiinkö toteutuksessa suunnitelmassa esitettyihin määrällisiin tavoitteisiin (indikaattorilukemat)? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Koko hankkeen ajalle asetetut määrälliset tavoitteet toteutuivat hyvin.

Kortteja jaettiin seurakuntiin 77.150, kun palautunutta saldoa laitettiin uudelleen kiertoon, olimme hakeneet rahoituksen 75.000 maksukortille.

Avunsaajien ikäjakauma:

Alle 18-vuotiaita tavoitimme 51.247 henkeä, kun tavoite oli 40.000. Tavoite ylittyi selvästi.

18—29-vuotiaita 15.450 henkeä, kun tavoite oli 20.000. Tavoite alittui.

30—64-vuotiaita tavoitimme 65.950 henkeä, kun tavoite oli 50.000. Tavoite ylittyi reilusti.

Yli 65-vuotiaita tavoitimme 13.715 henkeä, kun tavoite oli 20.000. Tavoite alittui selvästi.

Yhteensä tavoitimme noin 148.362 avuntarvitsijaa, kun tavoite oli 130.000 henkeä. Tavoite ylittyi reilusti.

Naisia tavoitettiin 64.368 henkeä, kun tavoite oli 70.000. Tavoite alittui hieman.

Vammaisia tavoitettiin 2.730 henkeä, kun tavoite oli 1.300. Tavoitettu määrä oli yli kaksinkertainen.

Kolmansien maiden kansalaisia tavoitettiin 4.424 henkeä, kun tavoite oli 1.300 eli kolminkertainen määrä tavoitettuja.

Ulkomaalaisia tavoitettiin 13.681 henkeä, kun tavoite oli 13.000, mikä oli lähellä arvioitua määrää.

Asunnottomia tavoitettiin 1979, kun tavoite oli 2.600, eli tavoite alittui. Mutta asunnottomuuden lisääntyessä määrä todennäköisesti tulevaisuudessa tulee kasvamaan.

Liitännäistoimiin osallistui hankkeen aikana keskimäärin 97,18 %, kun tavoite oli 30 %. Tärkein liitännäistoiminto oli diakonin vastaanotto, missä avunsaaja kohdattiin ajan kanssa ja kartoitettiin hänen kokonaistilanteensa. Koska maksukortit jaettiin pääsääntöisesti näissä tapaamisissa, tämä nosti liitännäistoimien osallistujaprosenttia merkittävästi.

Valitse määrällisten tavoitteiden toteutumista kuvaava vaihtoehto:

1. Tavoitteet alitettiin 2. Tavoitteet saavutettiin **3. Tavoitteet ylitettiin.**

Hankkeen hallinto

Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja miten niihin reagoitiin?

Kohtasitteko toteutuksellisia ongelmia hankkeessa? Olivatko ne enemmän sisällölliseen toteutustapaan liittyviä vai hallinnollisia? Olivatko ne ennakoitavissa vai olivatko ne yllättäviä? Miten reagoitte ja ratkaisitte tilanteen? Kerro mahdollisesta tilanteesta ja ratkaisusta.

Joissakin seurakunnissa oli pieniä käytännön haasteita, kuten yksittäisiä kadonneita tai viallisia kortteja, mutta näistä raportoitiin hyvin Kirkkopalveluille, joka oli tarvittaessa yhteydessä korttitoimittajiin. Tilanteisiin löytyi usein, miten ratkaisut. Seurakunnilla on vankkaa kokemusta taloudellisesta auttamisesta ja aiemmin EU- elintarviketuen jakamisesta, joten hankkeen sisältö ei sinänsä ollut täysin uutta heille.

Aluksi tosin avuntarvitsijoiden mahdollisuus hake apua anonyyminä puhutti paljon samoin tilastoinnin tarkkuus. Anonymiteetti vaatimuksesta keskustelimme alussa Kirkkohallituksen ja Ruokaviraston kanssa ja seurakunnat saivat hieman lievennystä tuohon tulkintaa, koska tekevät työtä virkavastuulla. Käytännössä kuitenkin monikaan avuntarvitsija ei ole halunnut pysyä täysin anonyyminä. Seurakunnissa on myös aiemmin voinut hakea apua anonyyminä henkilönä, joten tämäkään ei ollut seurakunnille täysin vieras toimintamuoto.

Kirkkopalveluilla oli jatkuvaa ja aktiivista viestintää seurakuntiin niin sähköpostein, TEAMS-kanavan, kuukausittain toistuvien Info webinaarien kuin Wepropol-kyselyiden kautta. Myös korttien postituksen yhteydessä viestittiin manuaalisin ohjein. Korttien aktivoinnista ilmoitettaessa sähköpostilla, kerrattiin tärkeimmät muistettavat asiat korttien luovuttamisesta, päivämäärän merkitsemisestä korttein taakse, julisteiden käytöstä, avuntarvitsijoiden ohjaamisesta Arjen apu -kortin avulla sekä indikaatitietojen keräämisestä ja raportointiaikatauluista. Aineellisen avun sähköposti aineellinenapu@kirkkopalvelut.fi oli aktiivisessa käytössä ja seurakuntine kysymyksiin pyrittiin vastaamaan mahdollisimman pian, niin suuremmilta haasteilta välttyttiin, vaikka seurakuntien määrä oli näin iso.

Joskus tarvittiin myös erityisjärjestelyjä väärinkäytösten ehkäisemiseksi: samat ihmiset hakivat kortteja eri jakopisteiltä, jolloin osa jäi ilman. Eräässä seurakunnassa tilanne ratkaistiin siten, että diakoniatyö jakoi vain lapsiperheille ja yhteistyökumppani jakoi yksin tai kaksin asuville. Tämä rauhoitti tilannetta ja kortit riittivät jatkossa paremmin. Toisella paikkakunnalla sovittiin yhteistyökumppaneiden keskinäisestä tiedottamisesta ja siitä, että kortit jaetaan vain yhdessä paikassa kunkin kuukauden aikana.

Hankkeen aikana ilmeni yksi isompi korttivaraus, kun yhden diakoniatuomiston tiloihin murtauduttiin ja vietiin noin 1000 €:n edestä maksukortteja. Osa saldosta saatiin palautettua, mutta vain pienempi osa. Poliisi tutki asian, mutta tekijää ei saatu tunnistettua, joten tutkinta lopetettiin. Tämän takia seurakunnille annettiin suositus siitä, että kortit säilytettäisiin jossakin muussa huoneessa, kun siinä, missä kortteja luovutetaan. Lukollisten kaappien ja kassakaappien käyttöä on suositeltu koko hankkeen ajan. Pääsääntöisesti seurakunnat jakavat myös omia taloudellisia avustuksia, joten siellä on totuttu tämänkaltaiseen toimintaan ja riskien hallitsemiseen.

Hankkeen maantieteellinen kattavuus:

Koko hankkeen ajalta kortit jakautuivat seuraavasti maakunnittain:

Uusimaa 13,82 %
Varsinais-Suomi 7,56 %
Satakunta 3,09 %
Kanta-Häme 3,32 %
Pirkanmaa 10,13 %
Päijät-Häme 3,22 %
Kymenlaakso 1,67 %
Etelä-Karjala 2,57 %
Etelä-Savo 0,89 %
Pohjois-Savo 8,47 %
Pohjois-Karjala 3,99 %
Keski-Suomi 8,47 %
Etelä-Pohjanmaa 8,75 %
Pohjanmaa 4,99 %
Keski-Pohjanmaa 2,96 %
Pohjois-Pohjanmaa 9,48 %
Kainuu 1,09 %
Lappi 5,49 %

Kuva hankkeen maantieteellisestä kattavuudesta.

